

ARGE İNDİRİMİ

Gelir Vergisi Kanununun 89. Maddesi ile Kurumlar Vergisi Kanununun 10. Maddesinde, mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik Ar-Ge harcamalarının %100' ü oranında hesaplanacak Ar-Ge indiriminin beyanname üzerinde beyan edilen gelirden veya kurum kazancından indirim konusu yapılabileceği hükmü yer almaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesinde, matrahın yetersiz olması nedeniyle yararlanılamayan Ar-Ge indirimi tutarının sonraki dönemlere devredebileceği belirtilmiştir. Ancak herhangi bir endekslemeden bahsedilmemiştir. Ayrıca Gelir Vergisi Kanununun 89. Maddesinde sonraki dönemlere devirle ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Ayrıca 5746 Sayılı Ar-Ge Kanununun 3. Maddesi ile 2023 yılı sonuna kadar uygulanmak üzere, Ar-Ge kanununa istinaden yapılabilecek Ar-Ge indirimi özel olarak düzenlemiştir. Ar-Ge Kanununun 3. maddesinin 1. fıkrasında, "Ar-Ge indirimi: Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde tam zaman eşdeğer Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesine göre kurum kazancının ve Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca ticari kazancın tespitinde indirim konusu yapılır. Ayrıca bu harcamalar, Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır. Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda Vergi Usul Kanununa göre her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınır." denilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanunu' nun 35 inci maddesinde, diğer kanunlardaki muafiyet, istisna ve indirimlere ilişkin hükümlerin, kurumlar vergisi bakımından geçersiz olduğu; kurumlar vergisi ile ilgili muafiyet, istisna ve indirimlere ilişkin hükümlerin, ancak bu Kanuna, Gelir Vergisi Kanununa ve Vergi Usul Kanununa hüküm eklenmek veya bu kanunlarda değişiklik yapılmak suretiyle düzenleneceği ve uluslararası anlaşma hükümlerinin saklı olduğu hüküm altına alınmış olup; bu hüküm 01.01.2007 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 1 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında, "Bu Kanunun yürürlüğünden önce kurumlar vergisine ilişkin olarak başka kanunlarda yer alan muafiyet, istisna ve indirimler bakımından 35 inci madde hükmü uygulanmaz." hükmü yer almaktadır.

Bu nedenle Arge Kanunu kapsamında yapılan arge harcamalarının kurum kazancından indirim konusu yapılmasında tereddüt oluşmaktadır. Ancak Bakanlık konu ile ilgili açıklama yapmaksızın e-beyanname programında arge indirimi yönünden tercih hakkı tanımıştır. Dolayısıyla arge indiriminin Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında veya Arge Kanunu kapsamında yapılması yönünde kurumlar vergisi mükelleflerine tercih hakkı sunmuştur.

Yapılan arge harcamalarına istinaden yararlanılacak arge indirimi tutarının tespiti ve endekslemesi yönünden, Kurumlar Vergisi Kanunu veya Arge Kanunu arasında farklılıklar bulunmaktadır. Diğer ifadeyle arge indirimi tutarının Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında tespit edilmesi ile Arge Kanunu kapsamında tespit edilmesi halinde aynı arge harcamaları için farklı arge indirimi tutarları ortaya çıkabilecektir. Bu nedenle mükelleflerin tercih hakkının kullanılması büyük önem arz etmektedir. Yapılacak arge harcamalarının türü ve mali karın boyutu tercih hakkının kullanılmasında önemli enstrümanlar olup; iki kanunun iyi irdelenmesi mükelleflere vergi avantajı sağlayabilecektir.

Arge indiriminin uygulanmasında kullanılacak tercih hakkının avantaj ve dezavantajlarının tespit edilmesinde iki uygulama arasındaki farkları gösterir tablo aşağıdaki gibidir.

	Ar-Ge Kanunu	Kurumlar Vergisi Kanunu
Yürürlük	Ar-Ge İndirimi uygulaması 31.12.2023 tarihine kadar geçerlidir.	Ar-Ge İndirimi uygulamasında herhangi bir sınırlama yoktur.

	Ar-Ge Kanunu	Kurumlar Vergisi Kanunu
Endeksleme	Gelecek yıllara devreden indirim tutarları yeniden değerlendirme oranı ile endekslenir.	Gelecek yıllara devreden indirim tutarları endekslenmez.
Ar-Ge Departmanı	Ar-Ge departmanı kurulması zorunlu değil.	Ar-Ge departmanı kurulması zorunludur.
Personel Giderleri	Destek personeli giderleri belli kıstaslara göre Ar-Ge İndirimi hesaplamasında dikkate alınır.	Sadece tam zamanlı Ar-Ge personeli ücret giderleri dikkate alınır.
Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler	Alınan danışmanlık hizmeti ve diğer hizmet alımlarına ilişkin harcamalar toplam Ar-Ge harcamalarının %20' sini geçemez.	Alınan danışmanlık hizmeti ile ilgili sınırlama bulunmamaktadır.
Amortisman Giderleri	İktisadi kıymet amortismanları Ar-Ge faaliyetinde kullanıldıkları gün sayısına göre Ar-Ge İndirimi hesaplamasında dikkate alınır.	İktisadi kıymetin münhasıran Ar-Ge faaliyetinde kullanılması esastır. Ar-Ge faaliyeti dışındaki diğer işlerde de kullanılan iktisadi kıymet amortismanları Ar-Ge İndirimi hesaplamasında dikkate alınmaz.
Finansman Giderleri	Finansman giderleri Ar-Ge İndirimi hesaplamasında dikkate alınmaz.	Finansman giderleri Ar-Ge İndirimi hesaplamasında dikkate alınabilir.
Ar-Ge Merkezleri	Belirli şartları taşıyan Ar-Ge Merkezlerine özgü olmak üzere o yıl yapılan Ar-Ge harcamalarının bir önceki yıla göre artışın yarısı ayrıca indirim konusu yapılır.	Ar-Ge Merkezlerine önceki yıla göre artışla ilgili, istisna uygulaması bulunmamaktadır.
Ar-Ge Harcamalarının Muhasebeleştirilmesi	Ar-Ge harcamaları V.U.K.' na göre aktifleştirilmek suretiyle giderleştirilir.	Gayri maddi hakka yönelik yapılan harcamaların (Kanser ilacının bulunması vb.) aktifleştirilmesi zorunlu; gayri maddi hakka yönelik olmayan harcamaların aktifleştirilmesi ihtiyaridir.
TÜBİTAK Onayı	Destek yapan kurum tarafından yönetmelikte belirtilen rapor ve belgelerin onaylanması yeterli olup; ayrıca projenin TÜBİTAK tarafından onaylanması şartı bulunmamaktadır.	TÜBİTAK' ın projeyi onaylama şart bulunmamaktadır.
Hibe Destekler	Hibe desteklerin özel bir fon	Hibe desteklerin ticari kazancın

	Ar-Ge Kanunu	Kurumlar Vergisi Kanunu
	hesabına alınması ve fonun elde edildiği dönemi izleyen 5 yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir hesaba nakledilmemesi veya işletmeden çekilmemesi gerekmektedir.	unsuru olarak dikkate alınması gerekmektedir.

22.11.2010